

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XV.

GIRONA, X SETEMBRE M.CM.XXIV.

NVM. CLXVI

PAU CASALS

AL FONS DEL FONS DEL COR, L'HUMANA QUEIXA
PENETRA, VIVA, PER L'ACORD DIVÍ;
OH MESTRE, QUIN MIRACLE FÉU FLORÍ
DÉU EN TES MANS, QUE UN TREMOLOR ENS DEIXA?

MA VIDA, AMB LLURS NEGUIES, NO ÉS LA MATEIXA
D'ENÇÀ AQUELLA HORA ALADA QUE T'OÍ;
L'ÀNIMA MEVA TOTA S'ACLARÍ
I ELS NÚVOLS DE MATÈRIA UNA AURA ESQUEIXA.

TON VIOLONCEL, QUAN INTERPRETA, CREA;
I EN LA FUSIÓ DEL RITME I DE LA IDEA
EL TEU ROSTRE ESDEVÉ DEÏFICAT.

L'ART IMMORTAL, AMB VIBRACIONS ETÈRIES,
TU ENS FAS CAPIR, I A DINS NOSTRES ARTÈRIES
HI ENCENS EL FOC DE LA DIVINITAT.

J. THARRATS.

Homenatge al mestre Juncà

ER complir un deure propi de la seva professió, ha fixat la seva residència a Toledo el mestre Juncà. La personalitat d'aquest compositor és arreu coneguda i estimada pel seu just valor, especialment pels catalans, els quals sempre agraïrem com se mereix la predilecció que per la nostra dansa ha sentit, dedicant a ella les seves mellors melodies que tot el poble ha escoltat devotament.

Es per això l'homenatge merescut que el «Foment de la Sardana» li ofrenà en acomiadar-lo de nosaltres. Un àpat i una audició de les seves admirables sardanes a les Rambles foren els actes celebrats. Un bon estol de admiradors, la Junta del «Foment de la Sardana», representacions del «Ateneu de Girona», «Associació de Música» i «Ateneu Social Democràtic», els mestres de música Baró, Vidal i Sobrequès, els literats Miquel de Palol i Rodríguez Grahit, SCHERZANDO, tots plegats amb absoluta compenetració i guiats per un sol ideal, testimoniàvem al mestre Juncà un tribut de admiració per la seva obra d'art i catalanitat portada a cap amb ciència i entusiasme.

Cal esmentar la audició de sardanes executades per la cobla «Art Gironí» amb manifesta justesa de interpretació, i en quines danses el mestre Baró, inspirador de l'homenatge, hi posava tota la seva ànima cantant les melodies de En Juncà amb tota la intensitat de sentiment i amb el desig de mostrar al homenatjat la estimació fervent que per ell ha sentit sempre.

Girona tota, congregada als passeigs, aplaudí fortament la obra conjuntal de En Juncà, i amb sa assistència demostrà el desig de voler-se associar a l'acte i ofrenar la seva més sentida admiració.

Nosaltres desitjem que la seva absència siga transitòria i que des de llunyanes terres evoqui records al seu poble que el vol i que l'admira; que siga en terres de Castella nostre intèrpret fent-hi arribar la riquesa de nostre folklore i la bellesa de nostres melodies, car ademés de fer obra de cultura, complirà un deure de ciutadania i prestarà un altre servei a l'art i a Catalunya.

Amb aquesta creença diguem al mestre Juncà: A treballar i a reveure.

T. SOBREQUÉS

La sardana

RDRE, cadència, harmonia del gest, realització de la melodia de l'ànima commoguda, idealització dels moviments del cos, espiritualització de la part formal de l'ésser humà, això és el que deu ésser la dansa digna de l'home.

Els balls que avui dia són universals, que viuen en la societat alta i baixa de tots els països qualificats de civilitzats, en son origen eren regionals, indígenes, expressió mímica de la característica d'una raça.

En universalitzar-se s'han afemellat i descolorit; han perdut la sana sinceritat primitiva.

A la sardana, nostra dansa noble per excel·lència, li tocarà algun dia d'extendre's universalment? Es una sort que no li desitgem.

Ella hã d'ésser nostra i de ningú més. Ella, la digna, ens la farien indigna.

Hem de voler-la ben nostra per fer la guerra a la dansa barroera i sensual, per a conservar la sanitat de nostre jovent i la alegria de nostres vellets. Ella ha d'ésser l'àngel de la guarda de les alegries de nostres festes i esbarjos populars; en deixar-la a tothom, ens la tornarien dissipada de la seva fortalesa, marcida sa franca alegria, emmollida sa melangia dolça.

Pels nostres músics, quina forma més característica, flexible i formosa per a emmotllar ses inspiracions!

Ell ha de tenir una influència preeminent en l'actual i tendre floreixement de la música catalana. Dintre el moviment general d'aquesta dansa, quina varietat de ritmes despertadors de noves energies creadores que fermenten el llevat que poseïm de les races progenitores de nostra raça, un no sé què de primitiu i fort que ens refà del decadentisme modern! Quina gamma més variada de sentiment permet la forma-sardana! Escolteu una sardana d'En Pep Ventura, d'aquest primitiu músic, però gran poeta de la melodia: els curts, la primera part de la dansa, ens donaran l'ambient de lloc i hora, ens faran la presentació de l'assumpte, en els llargs sentirem el cant individual, el cant del poeta, l'escollit que plora o riu amorosament; després, com a última frase, ve el cant col·lectiu, la resposta del chor, la tornada de la cançó, el clam de la multitud, ampla ressonança del cant del poeta.

Músics catalans, novells cantaires de l'esplèndid renaixement de nostra terra, feu de la sardana una forma predilecta de vostra inspiració: així en aquell vas es farà ràn-

cia, com vi novell en bota vella, i agafarà regust i sentor de la terra vostra i serà guardada de l'agror del decadentisme modern.

LLUIS CORREDOR FERRER

La jove escola musical i el folklore

UNA de les coses que pot accentuar la fe de l'observador en el pervindre de la música espanyola, és la forma en la qual s'apoia la jove escola sobre'l folklore. Ella sembla haver comprés que hi és el secret de la veritable força i de la seva consistència. Són molts els que s'han equivocat sobre la manera d'aplicar el coro popular a la composició. Alguns, per exemple, han cregut que la simple introducció d'un aire popular en una obra, establia immediatament el caràcter i el color d'un lloc determinat. Se podrien citar moltes tentatives tant puerils com vanals d'aquest gènere! Aitals persones han mal comprés el fondo de la qüestió, que és del tot diferent a l'interpretat per ells. El coneixement del folklore és sobretot útil a l'artista, com a profunda preparació a qualsevulla matèria, com estudi preliminar de la llengua musical que se vol parlar i a la qual, si veritablement s'ha adquirit, ja no s'hi pensa més mentres hom s'en serveix. Allavors aquesta obra pot ésser concebuda d'un sol bloc dintre un caràcter, sens que eix caràcter sigui un episodi accidental que no mantingui el conjunt.

Compositors com en Falla, en Turina, etc., han ovirat el camí veritable i s'hi esforcen. Es per això que l'atractiu d'Espanya vist a través llurs obres, ens con mou per la seva melancòlica lluminositat i també sobtadament pels seus grans esclats, aquests esclats de fanàtic lirisme. Aitals compositors fant molt de bé a nostra orientació venint vers nosaltres. Per això no és pas a nosaltres que se deu l'agraïment perque els aclamem, (això ho dic per vostè, il·lustre mestre N'Eduard Chavarri, quina lletra tant amable jo no mereixia), sino a ells i jardorosament! Ells son els que ens aporten la bona lliçó de la *font única*, d'aquella que hom està segur de trovar sempre en l'origen dels poderosos rius de l'art.

El dia que no's cantaran més aires populars a son breçol es veurà agotar automàticament la producció musical. Aquest dia, desgraciadament, és possible que arriui. L'invasió cada volta més sumergent de la atontada cançó de cafè-concert, ens fa entreveurer l'auga lamentable, amenaçant els pobles a l'arrel de l'ideal. Que pugui

eixa «torpesa», com l'anomena Gaston Knosp, ésser netejada quant més prompte millor, i no entervolir més l'atmosfera musical de ses costums casulanes. Per això l'esforç deu ésser fet a l'escola, exercitant l'infant de faisó que, advertit el seu gust, trepitgi més tard lo que vulgui apestar son camí. G. Knosp (1) cita el cas dels colegials suïsos, meravellosament dirigits a cantar a coro els antics aires de la seva pàtria. L'exemple de Catalunya amb sos múltiples orfeons és encare reconfortant i a l'ensem permet l'esperança.

RAOUL LAPARRA

Correspondència

GRANOLLERS. — El Orfeó Granollerí sots la direcció del mestre En Marian Bataller, ha donat un concert extraordinari en el jardí del seu casal, assistint-hi una nombrosa gentada que aplaudí fortament totes les obres cantades. Heu's aquí el programa que'ns oferí aquella entitat orfeònica:

Primera part. — «El cant de la Senyera», Millet; «Sota de l'olm» (Popular), Morera; «El Rossinyol», Mendelssohn; «La sardana gran», Morera; «L'Emigrant», Vives; «Serenata», Otto; «Jovenívola», Millet; «Sant Dilluns», Otto.

Segona part. — «Nostre cant» (Himne del Orfeó), Bataller; «Brindis» (Canon), Mozart; «Aucellada» (Reestrena), Jannequin; «Els gegants de Reus», Bataller.

BARCELONA. — Palau de la Música Catalana. — Orquestra d'Estudis Simfònics. Segon concert. — La ben simpàtica orquestra de la qual formen part distingits i ben estudiosos aficionats de la nostra ciutat, és actualment dirigida pel jove mestre N'Eduard Toldrà. En el segon concert que ens ocupa, tocà una bellíssima *suite*: «Holhergiana», de Gade; l'«Inacabada», de Schubert, i tres obertures representatives de tres èpoques de l'obertura simfònica: «Ifigènia a Aulida», de Gluck-Wagner, «Les Hèbrides», Mendelssohn, «Pròleg per a Edip Rei», de Max Schillings.

La jove Orquestra d'Estudis Simfònics ha estudiat ja força i ha estudiat bé. Els joves músics que la constitueixen toquen amb fe. I sovint fan ja l'efecte de professionals. En dirigir l'Orquestra de la qual parlem, N'Eduard Toldrà es revelà veritable *director*. Té un bell ritme i suggereix els seus músics amb facilitat.

I aquest concert esdevingué agradós, no solament pel que es feia, sinó pel que allò que es feia representava.

(1) En un enconat i just article de Belgique-Spectacle.

SALA MOZART: Associació Intima de Concerts. - La jove pianista Margarida Chala, les condicions excel·lents de la qual han estat darrerament ensalçades per la crítica de París, es manifestà en la sessió última de curs de la Intima de Concerts, mantenint en el transcurs del seu recital l'atenció fervorosa de l'auditori que li aplaudí, amb ben marcat entusiasme, l'execució mestrívola del programa compost del «Concerto italià» de Bach, amb la «Sonata» op. 31, núm. 3, de Beethoven, a la primera part i, en les dues restants, de selectes composicions de Schubert, Mendelssohn i Chopin, completades amb quelques modernes de Debussy (Clair de lune), Falla (Andaluza) i Strawinsky (Chez Petrouchka).

En aquestes darreres obres i, d'una manera més especial encara, en la «Balada», op. 52, de Chopin, la tasca de la senyoreta Chala es mostrà amb tot esplendor, reconeixent-se en ella un temperament musical de gran força, destrament dirigit, i acompanyat d'una tècnica envejable per la seva fermesa, assequible no obstant a una perfecció major que realçarà més encara els mèrits de la jove concertista, que interpreta ja avui amb una emoció ben comunicativa.

Ens plau constatar aquí l'èxit franc que l'auditori escollit de la Intima dispensà a la senyoreta Chala, a la qual somriu un brillant esdevenidor.

CONCERT BENÉFIC. — Amb motiu de la Festa Major de Gràcia, l'Orfeó Gracienc organitzà en son propi casal, com cada any, un escaient concert a profit dels pobres de la barriada. Ultra els notables cantaires que dirigeix el mestre Balcells, col·laboraren al concert esmentat Na Mercè Plantada i En Tomàs Buxó, als quals fou confiada la segona part del programa. L'Orfeó Gracienc cantà «Voltant la Senyera», de Balcells, i pàgines de Clavé, Morera, Millet, Sancho Marraco, Barberà, Blanch, Vives, Grieg, Montes i Buxó. Com sempre, els deixebles d'En Balcells cantaren amb just estil i amb bella afinació.

Mercè Plantada, acompanyada al piano pel mestre Buxó, interpretà produccions de Pergolesi, Schubert, Weckerlin, Strauss, Lamote de Grignon, Lozano i Buxó. Les obres dels nostres autors foren justament aplaudides.

Mercè Plantada lluí una vegada més la seva dicció sempre agradosa.

I l'èxit més franc coronà la noble iniciativa dels cantaires graciens.

Noticiari

La orquestra-cobla «Els Montgrins», que dirigeix En Vicens Bou, ha donat a nostre ciutat unes audicions de sardanes, la interpretació de les quals foren objecte dels

millors elogis. En aitals audicions se'ns donà a conèixer les últimes sardanes de En Vicens Bou, que son «La mare cantora», «Declaració» i «Merceneta», essent rebudes pel públic aficionat a puntejar la dansa nostrada amb un esclat d'entusiasme.

Per a festejar el èxit i com a prova de bona amistat al compositor, uns amics l'obsequiaren amb un àpat al Restaurant Barris, en el qual una franca cordialitat fou la nota predominant. Una volta celebrat l'acte, se celebrà la sessió de comiat de la cobla amb sardanes totes originals d'En Bou, entre les quals foren fortament aplaudides les anomenades «Llevantina», «Ginesta» i «Carinyosa».

§ L'Ajuntament d'aquesta ciutat ha desistit de crear la Escola de Música, revocant, per tant, un acord pres en la confecció dels nous presupostos.

Nosaltres que elogiàrem el projecte com idea fonamental, combatérem també la forma en que anava plantejat son funcionament, per creurer que no responia a les necessitats del que a Girona interessa, i que per altre part la dotació conjuntal assignada de 3.000 pessetes, suposava ja un vici de origen que per decoro professional calia rebutjar.

Hem sigut sempre partidaris de la Escola Municipal de Música; es més, la creiem necessària sempre i quant siga creada en forma i amb aquella ordenada orientació que compleixi totes les necessitats. De no ésser aixís, és preferible ajornar el projecte, fent d'ell un estudi detingut l'objecte de que, en plantejar-lo novament, vagi avalat per un sentit pràctic i dotant decorosament el professorat, que és en definitiva el que ha de donar la patent de la màxima garantia i confiança en que ha de regir-se tot centre docent.

§ A la vila de Cardedeu es celebrà l'anunciat concert per l'eminent tenor senyor Vendrell, el qual concert, a la mitat de programa, hagué de suspendre's pel motiu que anem a referir.

La sala estava plena, principalment de la colònia. En sortir el senyor Vendrell fou saludat amb gran aplaudiments, començant el programa com segueix:

«La flor meravellosa», «Adelaida», «Tu ets el repòs», de Beethoven; «La truita», «El rei dels verns», de Schubert, veient-se obligat a repetir alguns números, terminant la primera part.

Començà la segona part cantant «La flor de Lotus», de Schumann; «Cançó de viatge», «En la solitud del bosc», de Mendelshon; «Oh, amades galtes», de Brahms, i, en estar a la meitat de la cançó «Recolliment», a una llotja ocupada per algunes dames es posaren a enraonar i fer soroll; el senyor Vendrell, en veure que no era escoltat amb l'atenció deguda, els digué:

—Jo canto per vostès; així és que si no m'escolten em retiro.

Alguns joves, amb poc criteri, contestaren que ja podia marxar, deixant anar, endemés, una frase mal sonant. En sentir-ho el senyor Vendrell es retirà i per més que se li pregà que continués cantant, tot fou inútil.

A darrera hora es digué que es tornaria l'import de les entrades als qui ho sol·licitessin i el que sobrés es repartiria als pobres, essent elogiada aquesta gesta del senyor Vendrell.

Lamentem, no solament pel senyor Vendrell, sinó també per la comissió de festes, que es veïés anul·lada la seva bona voluntat amb la interrupció de tan simpàtica festa.

En marxar, el senyor Vendrell fou acomiadat per la comissió i molts admiradors, que li tributaren una gran ovació.

§ Per a un dels dies del mes en curs, tindrà lloc a l'«Ateneu de Girona» un recital de violoncel que donarà l'artista notabilíssim En Antoni Sala, acompanyant-lo al piano el mestre Civil. La personalitat d'En Sala és arreu coneguda, i en tots sos concerts donats el mateix a Espanya que a l'extranger, ha quedat palesada sa justa fama com a virtuós del violoncel. Aquesta audició, doncs, tindrà un marcat interès, no solament per la vàlua dels executants, sinó també per la importància del programa. Heus'el aquí: «Sonata», Locatelli; «Concert» en la menor, Saint-Saëns; «Adagi i Allegro», Tricklir; «Preludi», Nogués; «Tarantela», Forino; «Rapsòdia», Litz-Popper.

§ El mestre Morera té ja enllestida una opereta titulada «El cantar de la jota», que se estrenarà molt properament al Teatre Nou, de Barcelona. Coneixem pàgines de la nova obra teatral, i en totes elles s'hi observa la mà del mestre eminent, i sobre tot un coneixement dels efectes escènics que fan preveure un èxit complet. La estrena de la obra és esperada amb el major interès, i nosaltres que desitjem un nou triomf al mestre estimat, volem recordar-li la admiració que per ell ha sentit tot el poble català, estimant-lo com a un dels seus fills més predilectes, i no seria pas just que'ns abandonés dedicant-se de ple al teatre castellà.

Els que coneixem íntimament al mestre, no podem pas suposar una cosa semblant. Catalunya necessita d'ell i no vol pas prescindir-ne. Les seves sardanes, els seus corals, que tanta pàtria han fet, han de repetir-se, per ésser els millors himnes que s'entonen i el llenguatge més veritat que s'ha escoltat, i és per això que el mestre Morera voldrà donar-los novament al seu poble, amb la convicció que aixís li presta un altre servei dels molts que li ha ofrenat.